

KKL Israelfonden

Adama

[JORD] ADAMA NR 3 ÅR 2024. MÅNADEN NISAN, ÅR 5784.
EN TIDNING FRÅN KEREN KAJEMET SVERIGE
ANSVARIG UTGIVARE: MAX FEDERMANN

Glad Pesach - פסח שמח

Nästa år i Jerusalem

Pesach, det osyrade brödets högtid, firas till minne av uttåget och räddningen från förtrycket i Egypten för omkring 3500 år sedan.

Det är den viktigaste judiska högtiden som på ett avgörande sätt har definierat judendomen. Sedermåltiden i samband med Pesach avslutas med frasen "Nästa år i Jerusalem".

Uppmaningen att årligen fira det osyrade brödets högtid, från generation till generation, följs än i dag av judar över hela världen, 3500 år senare.

Berättelsen om denna högtid är judendomens kärna. Gensvaret på uppdraget som gavs till det judiska folket att berätta för kommande

generationer om denna befrielse är anledningen till att judarna fortfarande finns kvar som ett folk, efter 2000 år av förskingring.

Sju veckor efter Pesach firas Shavuot, då Toran togs emot vid Sinaiberget. Sedan 1967 firas Shavuot varje år vid Västra muren i Jerusalem.

Sid 2-3

Solidaritetsupprop för Israel • Raoul Wallenberg Park färdigställs

Pesach – nästa år i Jerusalem

Högtiden som definierar judendomen

Pesach, det osyrade brödets högtid, firas till minne av uttåget och räddningen från förtrycket i Egypten för omkring 3500 år sedan.

Det är den viktigaste judiska högtiden som på ett avgörande sätt har definierat judendomen. Sedermåltiden i samband med Pesach avslutas med frasen ”Nästa år i Jerusalem”.

Pesach, den judiska påskhelgen, börjar enligt traditionen på kvällen den 14 Nissan som i år infaller den 22 april. Detta

är den grundläggande och största helgen inom judendomen och den har format hela den judiska religionsutövningen.

Uttåget ur Egypten under ledning av Moses, den 40-åriga vandringen i öknen, mottagandet av de tio budorden på Sinais berg och folkets väg till löfteslandet, samt alla mirakler som skedde genom gudomliga ingripanden är dokumenterat i Toran, de fem Moseböckerna.

Uppmaningen att årligen fira det osyrade brödets högtid, från generation till generation, följs än i dag av judar över hela världen, 3500 år senare.

Berättelsen om denna högtid är judendomens kärna. Gensvaret på uppdraget som gavs till det judiska folket att berätta för kommande generationer om denna befrielse är anledningen till att judarna fortfarande finns kvar som ett folk, efter 2000 år av försörjning.

Sedermåltiden (seder betyder ordning) är utformad som en pedagogisk lektion för barnen där historien om uttåget ur Egypten och det judiska folkets befrielse från slaveriet återges.

Den fras som traditionellt avslutar seder-måltiden är ”Nästa år i Jerusalem”.

Under Seder kvällen läser man om uttåget i en speciell bönebok som kallas Haggada. Först frågar barnen Mah Nishtana, vad är det som skiljer denna kväll från alla andra kvällar?

Därpå börjar de vuxna berätta för nästa generation att ”vi var trälar hos Farao i Egypten. Då förde den Evige, vår Herre oss ut därifrån med stark hand och utsträckt arm. Om den Helige, välsignad vare han, ej hade fört ut våra fäder ur Egypten, då skulle vi, våra barn och våra barnbarn ha förblivit i träldom under Farao i Egypten.”

Efter intåget i det förlovade landet blev Jerusalem huvudstad i landet och för omkring 3000 år sedan restes templet som Salomo byggde, vilket blev ett centrum för det andliga livet i nästan tusen år.

Staden var alltid i fokus även när judarna år 70 tvingades bort från sitt land och från sitt tempel. Psalm 137 beskriver hur judarna som fördes till Babylon 600 år tidigare

satt och grät och drömde om Sion, Davids stad: ”Glömmer jag dig, Jerusalem, då ska min högra hand glömma att spela” (vers 7).

Pesach-helgen är även omnämnd i Nya testamentet i det som har kallats den sista måltiden, då Jesus och hans 12 lärjungar, som för övrigt alla var judar, skulle fira det osyrade brödets högtid i Jerusalem.

Berättelsen om Israels barns uttåg ur Egypten har inte bara format judendomen utan stora delar av den västerländska kulturen och rättsuppfattningen, som vilar på judisk-kristen etik och moral.

När det judiska folket via tio Guds bud förmedlade konceptet om rätt och fel till världen blev det en utmaning till ondskefulla ideologier och laglösa makthavare.

Hitler menade följaktligen att ”samvetet är en judisk uppfinning” och sade senare: ”Jag befriade Tyskland från samvetets, moralens dumma och förnedrande villfärlser...” när han ville bana väg

”

Berättelsen om Israels barns uttåg ur Egypten har inte bara format judendomen utan stora delar av den västerländska kulturen och rättsuppfattningen, som vilar på judisk-kristen etik och moral.

Skärmdump från DVD:n ”The Ten Commandments” där Charlton Heston spelar Moses, i samband med filmens 50-årsjubileum år 2006.

Foto: Paramount Pictures

för Nazi-tysklands laglöshet, våld och ofattbara grymhet.

Det babyloniska riket brände ner det första templet i Jerusalem för ca 2500 år sedan, den grekiske kungen Antiochus VI Epifanes vanhelgade det andra templet några sekel senare och vigde det åt den grekiske guden Zeus för att smäda judarna och deras tro.

Vid vår tideräknings början ockuperade Romariket landet och kejsar Hadrianus drev bort judarna samtidigt som han – efter att först ha förstört judarnas andra tempel – reste ett tempel för den grekiske guden Jupiter på Tempelberget.

På samma område på 600-talet byggde muslimer Al Aqsa-moskén och Klippdomen, vilka står där än i dag.

Västra muren i Jerusalem är en del av stödmuren på tempelberget där Salomos tempel byggdes.

Kung Herodes den store utökade 1000 år senare områ-

det för det andra templet där Västra muren var en del.

Än i dag pågår striden om Jerusalem, vilket Israels existentiella kamp mot de fiender som i dag vill förinta landet tydligt visar.

Inte nog med att muslimska diktaturer och andra enväldshärskare via Unesco och andra FN-organ förnekar historien och den judiska kopplingen till Jerusalem och tempelområdet, i fronten för denna strid finns islamister i Iran, med terrorgrupperna Hamas, Hizbollah, Islamiska Jihad och Huthi-rörelsen som sina ombud. □

”Flykten med Toran” av Willy Gordon är en bronsstaty utanför Stockholms stora synagoga i Stockholm. Statyn föreställer en jude som flyr med Tora-rullarna som innehåller den mosaiska lagen. Den skapades ursprungligen vid krigsslutet 1945 som en 53 cm hög bronsstaty.

Foto: Commons wikimedia

Daniel Rock tillhör de tio procent bästa förvaltarna i världen enligt Sharing Alphas ranking och har även i år fått utmärkelser av rankingbolaget.

Investeringar i världsklass

Välkommen till Hjerta Stockholm. Minimum 5 MSEK.

FUND SELECTION RANKING: TOP DECILE 2020

Daniel Rock
Investeringsrådgivning och förmögenhetsplanering

Europeiska Investeringsrådgivarna AB
Nybrogatan 6, Stockholm.
Telefon +46 70 545 81 55
daniel.rock@hjerta.se

Hjerta

Från aska till grönska och blomstring

Ditt stöd till uppbyggandet av södra Israel är en handling av hopp och tro på regionens framtid

Keren Kajemet Israel-fonden i Sverige (KKL) vill skapa grönska och blomstring där det idag är aska och förstörelse som ett resultat av Hamas brutala attack den 7 oktober och den efterföljande raketbeskjutningen från Gaza.

Med ditt stöd kan den plan bli verklighet.

Efter den 7 oktober, då tusentals terrorister härjade i södra Israel, dödade omkring 1 200 människor och tog 253 som gisslan, har fler än 13 000 raketer avfyrats från Gaza mot civila mål i Israel.

Hamas uttalade att massakern – som var det största terrorangreppet i Israels historia – var början på en ny era av terror mot Israel.

Hizbollah har under samma period skjutit omkring 3500 raketer mot mestadels civila mål i norra Israel. Dessutom har Huthirebellerna avfyrat missiler mot södra Israel.

Både Hamas, Hizbollah och Huthi-rörelsen har stöd av

Iran och är terrorstämplade av västvärlden.

Ungefär en kvarts miljon israeler tvingades evakueras från områden i södra och norra Israel. Samtidigt som kriget för att oskadliggöra Hamas pågår har Keren Kajemet börjat återuppbygga områden och göra det möjligt för den evakuerade befolkningen att återvända till sina samhällen.

De områden och städer nära gränsen till Gaza som berörs är i huvudsak regionerna Shaar HaNegev, Sdot Negev, Eshkol, Merhavim och Ashkelon Beach, samt samhällena och städerna Be'eri, Ashkelon, Netivot, Sderot och Ofakim.

Med din hjälp kan vi få dessa områden att åtgärda följdverkningarna av kriget och skapa en ny och blomstrande region så att alla evakuerade invånare kan återvända och återuppta sina liv i regionen.

Keren Kajemet har en rad projekt i de områden som utsattes för Hamas massaker den 7 oktober. Israel siktar på att nästan alla evakuerade från söder ska ha återvänt i

Förstört och utbränt bostadshus i Nir Oz.

Foto: Zeev Stein

Brandskadorna är omfattande i södra Israel, på grund av brandbomber och missiler från Gaza.

Foto: KKL-JNF

september. Invånare i städer som ligger 4-7 kilometer från Gazas gräns har kunnat flytta hem redan i mars medan samhällen som härjades mest kan behöva upp till två år för att kunna ta emot återvändande.

Sderot, en stad som står för ungefär hälften av alla evakuerade från söder, kommer av myndigheterna i sin helhet att betraktas som om den var belägen mindre än fyra kilometer från gränsen även om delar av den är längre bort.

Det finns även ett behov av skyddsrum både till södra och norra delarna av landet.

Omkring 80 000 israeler har evakuerats från norra Israel efter månader av strider med Hizbollah. Föräldrar och barn

vistas på andra platser i Israel och det finns en osäkerhet om hur och när de kan återvända.

Hizbollah förfogar uppskattningsvis mellan 150 000 och 200 000 raketer. FN:s säkerhetsråds resolution 1701 kräver att Libanon ska se till att Hizbollah varken har soldater eller militärutrustning nära gränsen till Israel.

Löftet har brutits och Hizbollah har byggt upp ett stort raketlager och en gigantisk terroriststyrka, samt ett stort antal militära positioner ända fram till gränsen. FN-resolutionen lovade även att en förstärkt FN-styrka (upp till 15 000 personer) skulle hjälpa Libanon att hålla södra Libanon fritt från vapen och militärstyrkor som inte tillhörde den

Be'eri-skogen fungerar som ett viktigt grönt bälte och är en fristad för rekreation och vandringar.

Foto: KKL-JNF

libanesiska försvarsstyrkan.

FN-resolutionen krävde även att alla stater skulle förhindra försäljning av vapen och militär utrustning till milisgrupper i Libanon. Ett löfte som har brutits, särskilt av Iran, men också av andra länder.

Många israeler som evakuerats från Gazagränsen efter Hamas-attacken har återvänt hem de senaste veckorna.

De från de hårdast drabbade kibbutzerna flyttar till halvfärdiga bostäder medan deras hem byggs om.

I Sderot, den största staden nära Gaza med omkring 30 000 invånare, börjar livet återgå till det normala. Skolorna öppnar igen i mars. Stadsgator, öde under krigets tidiga dagar, är livliga igen. Butiker och ka-

féer gör återigen affärer, trots att konflikten fortsätter bara några kilometer bort, rapporterar nyhetsbyrån AP.

Be'eri-skogen, som sträcker sig över omkring 1 100 hektar i västra Negev längs gränsen till Gaza, fungerar som ett viktigt grönt bälte. Skogen fungerar som en fristad för rekreation och vandringar, förhindrar jorderosion och bidrar till markens bördighet.

Dessutom finns en gripande hyllning till judarna i Bagdad som omkom i en pogrom under andra världskriget.

Sedan 2014 har terrororganisationer riktat in sig på Be'eri-skogen med tusentals brandbomber och brandbällonger som skjutits upp från

Gazaremsan, vilket har satt i brand skogar, jordbruksfält och naturreservat vilket orsakat omfattande skador.

Under Hamas-attacken den 7 oktober, i den fridfulla skogen vid samhället Re'im alldeles i närheten, samlades tusentals ungdomar för att njuta av en helg med fritid och fest. Den värsta massakern i Israels moderna historia inträffade just där.

I dag är de flesta av medlemmarna i Kibbutz Be'eri flyktingar i sitt eget land, eftersom man har tvingats riva alla bostäder. Ett område som nu har valts ut för nyplantering ligger i nära anslutning till platsen för Novafestivalen, där massmordet utspelade sig. Ditt stöd till uppbyggandet av södra Israel är en handling av solidaritet

till regionens framtid och ett stöd till de evakuerade så att de kan återvända till de platser de kallar sitt hem. Tack för ditt engagemang!

Betala via bankgiro på 733-9518 eller swishnr 123 204 6647 och märk betalningen "Blomstring" eller följ instruktionerna här nedanför. □

Betala via Swish genom att scanna nedanstående qr-kod med din kamera.

Resterna av polisstationen i Sderot som förstördes av strider mellan Hamas-terrorister och israeliska försvarsmakten. Foto: Yoav Keren

Kibbutz Be'eri: Från Hitler till Hamas

Terrorgruppen Hamas har sina rötter i det egyptiska Muslimska brödraskapet som i sin tur samarbetade med Hitler under det andra världskriget.

Kibbutz Be'eri på gränsen till Gaza är ett område som drabbades hårt av Hamas terroråd den 7 oktober förra året. I dag är de flesta av medlemmarna i kibbutzen flyktingar i sitt eget land, eftersom de bor i tillfälliga bostäder runt om i Israel.

Kibbutz Be'eri förlorade fler än 130 av sina invånare när Hamas mördade fler än 1200 människor och kidnappade 248 israeliska civila, utländska medborgare och soldater.

Ett stort antal av dem som mördades fanns bland deltagarna på musikfestivalen "Nova" som anordnades i just Be'eri -skogen.

I samband med massakern den 7 oktober lovade Hamas att terrorådet var början till

SS-befälet och stormuftin Haj Amin al-Husseini rekryterade SS-män från Balkan, Sovjet, Mellanöstern och Nordafrika. Foto: Bundesarchiv

en ny era av terrorattacker mot Israel.

Hamas har sina rötter i det egyptiska Muslimska brödraskapet och grundades på de palestinska områdena år 1987 i samband med den första intifadan. Muslimska brödraskapet hämtade inspiration från och samarbetade med Hitler

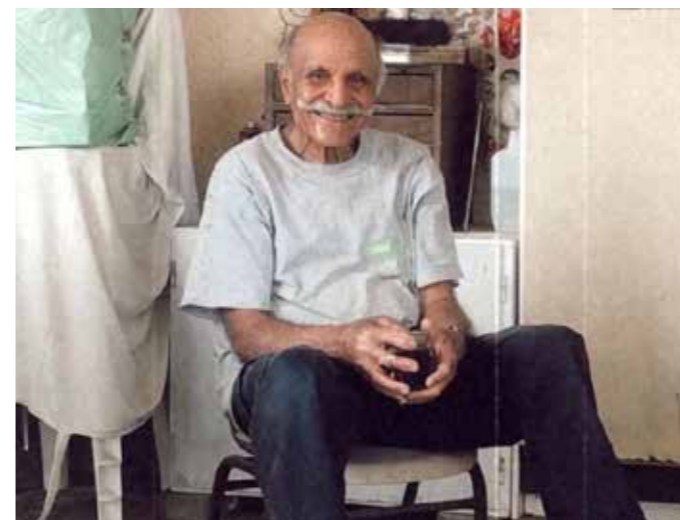
under det andra världskriget. Samarbetet resulterade i flera massakrer mot judar runt om i arabvärlden.

Muslimska brödraskapets grundare inspirerades av Hitler att använda propagandan för att hetsa till hat mot judarna.

År 1935 hade Brödraska-

pet därför bildat sin egen propagandaavdelning och från mitten av 1930-talet och framåt skickade Brödraskapet delegationer till nazisternas möten i Nürnberg. När andra världskriget sedan bröt ut fick nazisterna deras fulla stöd.

Den nazistiska krigsförbrytaren Haj Amin al-Husseini

Kidnappade Shlomo Mansour, 86, immigrerade med sina föräldrar till Israel vid 13 års ålder, efter att ha flytt Farhud-massakern i Irak, som utfördes av pronazistiska islamister, med stöd av Nazityskland och SS-officern Haj Amin al-Husseini, våren 1941. Foto: Privat

var en viktig länk mellan nazisterna och Muslimska brödraskapet. Al-Husseini hade sitt första möte med Hitler i november 1941, då de diskuterade utrotningen av det judiska folket i Europa och i det brittiska palestinamandatet. Redan i januari 1941 rekryterade al-Husseini bosniska

muslimer till Waffen SS.

Efter Adolf Hitlers nederlag i maj 1945 försvann många ledande nazister från Europa för att bli mottagna som hjältar i efterkrigstidens arabvärld.

Egypten var en av de främsta destinationerna för tyska nazisters flykt. Omkring 2

Hamas har sina rötter i det Muslimska brödraskapet som samarbetade med Hitler under andra världskriget. Foto: Fars News

000 nazister arbetade öppet och under statligt skydd i Egypten.

Egyptens före detta stormufti Shiekh Ali Gomaa sade att Muslimska brödraskapet skickade hundratals av sina medlemmar för att få "utbildning" av den nazistiska regimen på 1940-talet, rapporterade The New Arab år 2015.

Ali Gomaa sa i sitt religiösa tv-program Wallahu Alam att Muslimska brödraskapet ursprungligen grundades som en proselyt-rörelse innan det blev ett politiskt parti.

– De skickade 700 medlemmar för att träna under Hitler. Detta kom fram mycket senare i dokument som släpptes av tyska myndigheter, berättade han för The New Arab. □

Purim: Esters bok skildrar judehatets mångtusenåriga historia

Kibbutz Be'eri grundades av irakiska judar som flydde Farhud-massakern i Irak under andra världskriget

Massakern skedde när pronazistiska irakiska islamister våren 1941 försökte stöta den provästliga monarkin, vilket misslyckades. De irakiska kuppmakarna attackerade då huvudstadens judar.

Hundratals höggs ned med svärd eller sköts med gevär, några halshöggs i det som kom att kallas Farhud. Bebisar skars av på mitten och kastades i floden Tigris. Flickor våldtogs inför sina föräldrar. Föräldrar dödades skoningslöst inför sina barn. Hundratals judiska

Judar som flydde massakrer i Irak på 1940-talet var med och grundade kibbutz Be'eri. Foto: Oren Ben Haakon

hem och företag plundrades och brändes sedan ner.

De irakiska judarna utgjorde vid denna tid en av världens äldsta judiska samhällen.

Historien om judarna i Irak är dokumenterad från tiden för den babyloniska fångenskapen knappt 600 år före vår tidräkning, då Daniel och hans

judiska vänner Shadrak, Meshak och Abed-Nego råkade ut både för förföljelse och upphöjelse under sin fångenskap i Babylon för 2 500 år sedan.

Den babyloniska förföljelsen nådde annars sin höjdpunkt då templet i Jerusalem förstördes och den judiska befolkningen fördes bort i fångenskap till Babylonien.

Efter att det persiska imperiet hade besegrat det Babylonska riket framträdde Haman i Esters bok som en prototyp för judehatet genom historien. Haman var tjänsteman i det persiska riket och krävde att alla skulle böja sig för honom i respekt, vilket den judiske mannen Mordokai vägrade.

Haman fick då kung Ahasveros att utfärda ett dekret om att alla judar i Persien skulle dödas. Hamans komplott omintetgjordes av den judiska drottningen Ester vilket slutade med att Haman avrättades. Den judiska högtiden Purim firas denna händelse den 14 och 15 i månaden Adar enligt den judiska kalendern, vilket i år inföll den 23-24 mars.

Några århundraden efter Haman skulle den grekiske kungen Antiochus VI Epifanes vanhelga templet och viga det åt den grekiske guden Zeus för att småa judarna och deras tro. Vid Jerusalems förstöring år 70 raserades templet igen, judarna fördrevs och kejsar Hadrianus reste ett

Judar har bott i Irak sedan den babyloniska fångenskapen för knappt 2 600 år sedan. Målning: Jacques Joseph Tissot

tempel för den grekiske guden Jupiter på Tempelberget.

På 600-talet byggde muslimerna Al Aqsa-moskén och Klippdomen på samma plats.

Babylonier, perser, greker, romare, bysantier, araber, korsriddare, mamluker, ottomaner och briter har genom historien ockuperat landet och dess

huvudstad innan den judiska staten Israel återuppstod 1948.

Det judiska folkets okuvlighet, tillbedjan, förmåga att överleva och hålla drömmen om Sion vid liv, har historiskt provocerat en rad enväldshärskare. När det judiska folket förmedlade konceptet om rätt och fel till världen blev det dessutom en krigsförklaring mot ondskefulla ideologier och laglösa makthavare.

Hitler menade följaktligen att "samvetet är en judisk uppfinning" och sade senare: "Jag befriade Tyskland från samvetets, moralens dumma och förnedrande villfarelser..." när han ville bana väg för laglöshet och ondska. □

80 år sedan Eichmann kom till Ungern

Ungerska judar från Karpato-Rutenien anländer till Auschwitz. År 1939 bodde 80 000 judar i provinsen Karpato-Rutenien, som då var en del av Ungern. År 1944 upprättades 17 huvudghetton i provinsen, varifrån judarna fördes till Auschwitz för utrotning. Foto: Bundesarchiv

För 80 år sedan, den 19 mars 1944, intog Nazityska trupper Budapest. Målet var att utplåna den största kvarvarande judiska befolkningen i Europa – Ungerns drygt 800 000 judar.

Statschefen Miklós Horthy fick inledningsvis sitta kvar som statschef, men han ersattes snart av en ny tyskvänlig regering med medlemmar från Pilkorsarna, det ungerska fascistpartiet.

Redan 1938 och 1939 hade anti-judiska lagar begränsat ju-

darnas andel inom vissa yrken och försvagat deras ekonomiska ställning. 250 000 judar i Ungern förlorade sina jobb och rätten att rösta. 1941 förbjöds giftermål mellan kristna och judar och 1942 förbjöds judar att äga fastigheter.

I juni 1941 anslöt sig Ung-

ern till Tyskland men efter Tysklands nederlag vid Stalingrad och andra strider där Ungern förlorade tiotusentals soldater, försökte Ungern att backa ur alliansen. Det var då Hitler beslutade sig för att invadera Ungern, för att hålla landet lojalt med våld.

Land	Zahl
A. Altreich	131.800
Östmark	43.700
Östgebiete	420.000
Generalgouvernement	2.284.000
Polen	400.000
Protoktorat Böhmen und Mähren	74.200
Letland	3.500
Litauen	34.000
Belgien	43.000
Dänemark	4.600
Frankreich / Besetztes Gebiet	165.000
Griechenland	700.000
Niederlande	69.600
Norwegen	160.000
Bulgarien	1.300
B. Bulgarien	40.000
England	330.000
Finnland	2.300
Irland	4.000
Italien einsch. Sardinien	50.000
Albanien	200
Kroatien	40.000
Portugal	3.000
Rumänien einsch. Bessarabien	142.000
Schweden	8.000
Schweiz	20.000
Serbien	10.000
Slowakei	80.000
Spanien	6.000
Türkei (europ. Teil)	55.500
Ungarn	742.800
USA	5.000.000
Ukraina	2.994.684
Weißrussland einsch. Litauen	446.484
Zusammen: Über	11.000.000

Adolf Eichmann förde protokoll i Wannsee i januari 1942.

Foton: Bundesarchiv

Judar i Soltvadkert i juni 1944 som ska deporteras till Auschwitz.

Foto: Yad Vashem

När Nazityskland ockupade Ungern hade de förintat eller jagat iväg majoriteten av Europas judar och var på väg att förlora kriget. Ändå ockuperades Ungern med målet att utplåna den största kvarvarande judiska befolkningen i Europa: Ungerns 800 000 judar.

Eichmann var den som förde protokoll i Wannsee i januari 1942 då Nazitysklands ledare drog upp riktlinjerna för Förintelsen av Europas 11 miljoner judar. Efter Wannsee-konferensen reste Eichmann omkring i Europa och inrättade kontor i länder varifrån judar deporterades.

Adolf Eichmann fick uppdraget att genomföra ”den slutliga lösningen” i Ungern. Till sin hjälp hade han endast 600 SS-män som tillsammans med flera hundra tusen ungrare tvångsförflyttade alla judar till ghetton, konfiskerade deras tillgångar för att slutligen deportera dem. Judiska tillgångar och bostäder överläts till ungrare eller plundrades.

Från slutet av mars 1944 drev Adolf Eichmann, logistikansvarig för Förintelsen, upp takten på dödsmaskineriet i Ungern. Alla judar med offentlig anställning avskedades, landets advokatsamfund uteslöt alla judar, judiska tidningsmän och skådespelare fick näringsförbud, icke-judar fick inte utföra betalda tjänster åt judar och de telefoner, motorfordon och fastigheter som judar ägde konfiskerades, skrev delegationschef Ivan Danielsson till Sveriges utrikesminister Östen Undén den 1 april 1944.

Från den 5:e april måste alla judar som fyllt 6 år bära en ”fastsydd, väl synlig, kanariegul, sexuddig stjärna” när de befann sig utomhus.

I april 1944 beordrade ungerska myndigheter judar som bodde utanför Budapest att koncentrera sig i vissa städer.

Ungerska gendarmar skickades dit för att samla in judar i alla åldrar och skicka dem till städerna, där de tvingades till instängda ghetton.

Under april-juli 1944 mördades 440 000 judar från landsbygden efter att ha deporterats via 150 tågtransporter till Auschwitz, där nio av tio mördades direkt vid ankomsten. Trots ett skriande behov av logistiklösningar för nazisternas krigsmaskineri våren 1944 belastade Eichmann järnvägen med boskapsvagnar fullastade med judar.

I slutet av juli hade alla judar på landsbygden utplånats. De enda judar som då fanns kvar i Ungern befann sig i huvudstaden Budapest.

I början av 1944 hade den amerikanska myndigheten War Refugee Board skapats för att rädda judar undan Förintelsen, och den ungersk-judiska befolkningen kom snart i fo-

kus. War Refugee Board sökte efter en svensk som skulle kunna åka till Budapest som diplomat för att rädda judar.

Mellaneuropeiska Handelsaktiebolaget hade sitt kontor på Strandvägen 7A, i samma hus som delar av den amerikanska ambassaden, och det var Raoul Wallenbergs judiske kollega Konrad Lauer som föreslog sin medarbetare för uppgiften. Förslaget fick bifall av både USA, svenska UD och den judiska församlingen i Stockholm.

Sverige gjorde alldeles för lite och alldeles för sent för att motarbeta Förintelsen, men när hösten 1944 kom jobbade den svenska legationen i Budapest för högtryck med att rädda judar undan Förintelsen. I centrum för det som skulle bli andra världskrigets allra bästa stund för officiell svensk utrikespolitik stod den 31-årige diplomaten Raoul Wallenberg. □

Från 5 april 1944 blev judestjärnan obligatorisk

Den 1 april 1944, mindre än två veckor efter Nazitysklands ockupation, skrev Ivan Danielsson, chef för den svenska delegationen i Budapest, följande i en officiell skrivelse till Sveriges utrikesminister Östen Undén:

”En av den nya regeringens viktigaste uppgifter torde vara att taga itu med lösningen av juddefrågan i Ungern...”

Från och med den 5:e innevarande april äro alla ’såsom judar betraktade’ –

vilkas antal inom en befolkning av omkring 16 miljoner torde kunna uppskattas till omkring en miljon män kvinnor och barn – ålagda att efter fyllda 6 år vid vistelse utomhus bära en ’å

överplaggets vänstra bröstside fastsydd, väl synlig, kanariegul, sexuddig stjärna, förfärdigad av kläde, siden eller sammet’.

Motspänstighet bestraffas med böter eller fängelse upp till sex månader.” □

Sveriges statsminister fäster upp en krans vid Raoul Wallenbergs minnesplats i Budapest. Foto: UD

Kristersson hyllade Raoul Wallenberg

När Sveriges statsminister Ulf Kristersson besökte Budapest den 23 februari fäste han också upp en krans vid Raoul Wallenbergs minnesplats i den ungerska huvudstaden.

Sveriges statsminister hade under sitt besök i Budapest tillfälle att samtala med Katalin Sommer som överlevde Förintelsen. Vid krigsslutet i januari 1945 var Katalin 6 år och nära att dödas i samband med judeförföljelserna i Budapest. Men hon blev istället en av de tiotusentals ungerska judar som i sista stund räddades till livet av den svenske diplomaten Raoul Wallenberg.

Ulf Kristersson träffade även József Sebes och Katalin Forgács från Raoul Wallenberg-föreningen, och fick höra deras historier om Raoul Wallenbergs räddningsaktion i Budapest i slutet av andra världskriget.

”Raoul Wallenbergs gärning är en viktig del av banden mellan Sverige och Ungern”, skrev den svenska ambassaden i Budapest på Facebook med anledning av statsministerns besök i huvudstaden. □

Till hösten invigs Raoul Wallenberg Park

”Tack för att du hjälper oss att ta de sista stegen i processen med att färdigställa parken”

En presentation av Raoul Wallenberg tar form i parken.

Foton: KKL-JNF Parkering åtgärdas och området handikappanpassas.

Parken ligger i ett populärt strövområde .

En översiktsbild av delar av parken.

Arbetet med Raoul Wallenberg Park några mil utanför Jerusalem har tagit viktiga steg framåt vilket innebär att parken enligt planerna kommer att stå klar nu i maj.

Entrén till det stora strövområdet där parken ligger väntas bli klar i början av september.

– Efter många års arbete och trots pandemi, krig och raketbeskjutning från Gaza med åtföljande bränder är vi redo för att ha en högtidlig invigning av parken i slutet av september i närvaro av pro-

minent företrädare för både Sverige och Israel, säger Max Federmann, verksamhetschef på Keren Kajemet Israelfonden (KKL) i Sverige.

Färdigställandet av parken är ett av de få KKL-projekt som har gått framåt sedan Hamas massaker den 7 oktober eftersom många israeler, inklusive KKLs medarbetare, har inkallats i samband med kriget mot Hamas i söder och mot Hizbollah i norr.

Max Federmann berättar att tanken på en park som uppmärksammar Raoul Wallenberg föddes första gången för omkring 7 år sedan.

– Jag gick omkring i parken,

som då kallades Park Sweden, och undrade vad vi i Keren Kajemet Sverige skulle göra med denna park. Det fanns få saker i parken som knöt an till Sverige, förklarar han.

– Jag tänkte samtidigt på Nederländerna och berättelsen om Anne Frank. Keren Kajemet i Nederländerna har ett monument i närheten av parken som hyllar henne. Då tänkte jag på Raoul Wallenberg som det självklara alternativet när det gällde vad vi skulle göra med parken.

Sedan planerna med parken började ta form har Raoul Wallenbergs gärning och öde

uppmärksammats både i Sverige och utomlands. I augusti 2019 släppte Sveriges regering 40 000 sidor handlingar från UD:s omfattande arkiv över Raoul Wallenbergs öde.

Flera riksdagsdebatter lyfte samtidigt fram den svenska regeringens passivitet i relation till Ryssland när det gäller kravet på öppenhet angående vad som hände den svenske diplomaten.

Sveriges förre utrikesminister Ann Linde tog därefter upp Raoul Wallenberg-ärendet när hon träffade sin ryske kollega Sergey Lavrov då hon krävde öppenhet i ryska arkiv. Den 4 februari 2020 lovade utrikes-

minister Lavrov sin svenska kollega att vara behjälplig med att låta forskare få tillgång till dokument som inte har kommit fram.

Raoul Wallenberg stod även i centrum när en svensk utrikesminister för första gången på tio år togs emot av Israel. Det skedde i samband med att Israels dåvarande utrikesminister Yair Lapid och hans svenska kollega Ann Linde återupprättade de svensk-israeliska relationerna i oktober 2021, efter sju år med frostiga relationer mellan länderna.

Ann Linde visade Yair Lapid Raoul Wallenbergs anteckningsbok, med en lista över de

skyddspass som Raoul Wallenberg utfärdade i Budapest. Ett av namnen var ”Josef Thomas Lempel”, Yair Lapid far, som efter att ha räddats flyttade till Israel där han blev journalist och politiker med namnet Tommy Lapid.

– Om det inte varit för en modig svensk diplomat hade jag inte stått här i dag, sade Yair Lapid.

Max Federmann menar att Raoul Wallenberg är en nyckel för förbättrade relationer mellan Sverige och Israel och hänvisar till mötet mellan Lapid och Linde.

– När Förintelsens mörker

sänkte sig över Europa representerade Raoul Wallenberg ett starkt lysande ljus. **Hjälpt oss att sprida det ljuset idag genom detta projekt i en tid då antisemitismen ökar och hatet mot den judiska nationen Israel eskalerar, understryker han.**

Både KKL:s världskontor i Jerusalem, samt KKL:s tyska och norska kontor har gett generösa bidrag till Raoul Wallenberg Park. Max Federmann betonar dock att det planerade färdigställandet av parken nu är helt beroende av stöd från svenska donatorer.

– Tack för att du nu hjälper oss att ta de sista stegen i den-

na viktiga process, Tack för allt engagemang, avslutar han.

Betala via bankgiro 733-9518 eller swish 123 204 6647 och märk betalningen ”Raoul” eller följ instruktionerna här nedanför. □

Betala via Swish genom att scanna nedanstående qr-kod med din kamera.

Dags att ge Raoul Wallenberg en rättmätig plats i svensk historieskrivning om Förintelsen

I år är det 80 år sedan den svenske diplomaten Raoul Wallenberg sändes ut av Sverige till Budapest för att rädda judar undan Förintelsen. Nazityskland hade då förintat eller drivit iväg majoriteten av Europas judar och var på väg att förlora kriget.

Ändå hade Hitler precis ockuperat Ungern med målet att utplåna den största kvarvarande judiska befolkningen

i Europa: Ungerns 800 000 judar. Våren 1944 mördades 440 000 judar från landsbygden när Adolf Eichmann, logistikansvarig för Förintelsen, drev upp takten på dödsmaskineriet i Ungern. Från sommaren 1944 jobbade den svenska legationen i Budapest med Ivan Danielsson och Per Anger för högttryck med att rädda judar undan Förintelsen.

Raoul Wallenbergs ankomst

till Budapest i juli 1944 tillförde svenska legationen kurage, uppfinningsrikedom och organisationsförmåga. Hans arbetskapacitet växlade upp den svenska legationens verksamhet så att tiotusentals judar via skyddspass och svenskt hus kunde räddas.

Raoul Wallenberg greps av Sovjet i januari 1945 och övergavs av Sverige av hänsyn till

Stalin då Sverige prioriterade en miljardkredit med Sovjet.

Övergiven och glömd här i Sverige blev han hedersmedborgare i USA, Kanada, Australien och Israel och är i dag Sveriges internationellt mest kände diplomat.

Adolf Eichmann flydde till Argentina där han i maj 1960 greps och fördes till Israel. Rättegången mot Eichmann i Jerusalem pågick under hela år

2011 och exponerade Förintelsens ondska för hela världen.

När den var över sade premiärminister David Ben Gurion att Israel nu måste uppmärksamma hjältarna, de som med risk för sina liv räddade judar. Förintelsemuseet Yad Vashem började därefter ge utmärkelsen ”Rättfärdiga bland folken” till dem som räddade judar. Bland de första som fick utmärkelsen var danska mot-

ståndsrörelsen, danska folket och danske kungen.

Raoul Wallenberg var nummer 31 bland över 28 000 utmärkelser. Utställningen ”Beyond Duty” hyllar de 36 diplomater från 21 länder som har erkänts av Yad Vashem som ”rättfärdiga bland nationerna”.

Sex av de 36 diplomater som finns med på listan är svenskar. Inget annat land i

världen har så många diplomater som Sverige. Att inte kännas vid och att inte lyfta fram dessa goda exempel innebär att alliera sig med mörkret och spela ondskan i händerna.

Därför är det på tiden att ge Raoul Wallenberg och UD:s byråkratiska motstånd mot Förintelsen dess rättmätiga plats i svensk hägkomst av Förintelsen. □

Skyddspass räddade tiotusentals.

Israel befinner sig i en existensiell kris:

Din solidaritet behövs

Israel och dess befolkning upplever den svåraste krisen sedan statens existens. Omvärlden visar liten eller ingen förståelse för landets utsatta situation. Som Israelvän vändas man över både svenska och internationella mediernas vinklade rapportering av händelseutvecklingen sedan den 7 oktober, då Hamas utförde sin blodiga och barbariska attack mot de israeliska samhällena längs gränsen mot Gaza. Sympatierna för Israel efter attacken, varade en kort tid för att sedan klinga av till förmån för Gaza.

Dagliga gråtreportage fyller svenska public service-medier av partiska journalister som helt glömt vem som startade kriget. Ropen på vapenvila blir allt högre, en vapenvila som lätt kan uppnås den dag som Hamas släpper den kvarvarande gisslan på 133 personer.

I skrivande stund vet vi inte hur många i gisslan som fortfarande är i livet efter sex månader i fångenskap.

I dagliga demonstrationståg över hela Sverige ropas det aggressiva ramsor mot den judiska staten. Vad betyder det när man i palestinska demonstrationer ropar ”From

En vapenvila kan lätt uppnås den dag som Hamas släpper gisslan. Foto: Oren Rozen

the river to the sea, Palestine will be free”? Jo, att man vill utplåna staten Israel. Det handlar inte om att man vill ha en tvåstatslösning utan att man vill ha hela området.

Västvärldens ledare konstaterar ofta att Israel har rätt att existera och försvara sig. Varför behöver man säga det självklara, om och om igen? Ingen säger att Pakistan har rätt att existera, ett land som utropades ungefär samtidigt som Israel.

Vem bestämmer om en stat har rätt att existera? Den judiska nationen har existerat längre än alla europeiska länder. Det fanns ett kungadöme under kung David och kung Salomo

900 år före vår tideräkning, långt innan de europeiska länderna etablerades. Sverige har, som exempel, endast existerat som ett sammanhållet land i 500 år.

Samtidigt vet vi att det är väldigt många i Sverige som står på Israels sida och vill se att det judiska landet fortlever och utvecklas.

Vi vet också att den israeliska befolkningen uppskattar alla sympati-yttringar från västvärlden när man är så trängda mot väggen som aldrig tidigare under landets 75-åriga existens.

Israel kämpar ett existentiellt krig och möts av total oförståelse av en majoritet av

FN:s länder. Det är nu Israel-vänner behöver göra sina röster hörda.

Nu behöver alla Israelvänner visa att de står upp för landet i en svår tid. Visa att du står bakom den judiska staten och dess rättmätiga kamp för sin överlevnad. Visa att ingen kan ifrågasätta landets rätt att existera och försvara sig mot krafter som vill förgöra och utradera den judiska staten. Visa att du tar avstånd mot antisemitismen som är den drivande kraften bakom försöken att förinta Israel.

Du kan göra ett tydligt ställningstagande genom att ansluta dig till vårt solidaritetsupprop. Genom en gåva enligt nedan kommer ditt namn med på Solidaritetsförklaringen som överlämnas till Israels ambassadör i maj.

Anslut dig med en gåva via swish 123 204 6647 eller bankgiro 733-9518 (ange OCR-nr i det vita fältet i annonsen här nedanför). Tack för att du hör sammar vårt solidaritetsupprop för Israel och tack för ditt stöd för vår verksamhet!

**Max Federmann,
Verksamhetschef
Keren Kajemet Israelfonden**

Sedan år 1901 har KKL via insamlingar med blåa bössan, pushken, förberett marken för judar som flyttat till Israel.

Visa din solidaritet med Israel

Solidaritetsuppropet vill uttrycka tydligt stöd till Israels rätt att existera i säkerhet och trygghet. Anslut genom din gåva via swish 123 204 6647 (scanna QR-kod nedan med kameran) eller bankgiro 733-9518 med OCR-nr: Ring 08-661 8686 om du behöver inbetalningstalong.

• Den som skänker minst 300 kronor till solidaritetsuppropet kan få ett diplom digitalt. Märk betalningen "Solidaritet" och ange mejladress.

• Om du skänker minst 380 kr kan du få ett utskrivet diplom via post. Märk då betalningen "Solidaritet" och ange postadress.

Adress: Box 5053 10242 Stockholm • Tel: 08-661 8686 • Hemsida: www.kkl.nu • E-post: info@kkl.nu • Swish: 123 204 6647 • Bankgiro: 733-9518